

RAUDIET UN VAIMANĀJIET!

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Jēk. 5:1-6, Ps. 73:3-19, 1. Sam. 25:2-11, 3. Moz. 19:13, Lūk. 16:19-31, Mat. 5:39.

ATMIŅAS PANTS:

„Jo, kur ir tava manta, tur būs arī tava sirds.” (Mat. 6:21)

Selektivizācijas šova „Vai gribi kļūt miljonārs?” pasaulplašā popularitāte parāda, ka daudzi cilvēki netieši sapņo par to, ka viņi varētu kļūt bagāti, un varbūt pat cer, ka kādu dienu tas ar viņiem arī notiks.

Bet bagātība nav tas viss, par ko daudzi to uzskata. Pētījumi rāda, ka lielāki ienākumi ir saistīti ar samazinātu ieguvumu: ļaujot cilvēkiem dzīvot lielākā komfortā, ar bagātību nevar nopirkt vairāk laimes. Jēgpilnas attiecības, apmierinātība ar darbu un mērķtiecīga dzīve parasti dod lielāku laimes izjūtu nekā bagātība. Vislabāko var iegūt bez maksas – laipnus vārdus, smaidu, vienkāršu laipnību, dzirdīgas ausis, pieņemošu attieksmi, cieņu, līdzjūtības pilnu pieskārienu un patiesu draudzību.

Vēl dārgākas ir Dieva dotās dāvanas: ticība, cerība, gudrība, pacietība, mīlestība, apmierinātība un daudzas citas svētības, kas nāk, pateicoties Viņa Gara klātbūtnei mūsu dzīvē. Ironiski, lai gan daudzi kristieši piekrīt šīm domām, viņu ikdienas dzīve parāda, ka savtība bieži gūst virsroku. Kā mēs redzēsim šajā nedēļā, mantkārība ir liela kļūda ar biedējošām sekām.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 6. decembrī!

Notiks pēc taisnības!

Jēkaba vēstules 5. nodaļa sākas ar skajiem vārdiem: „Tad nu, bagātie, raudiet, vaimanādami par postu, kas jūs sagaida!” (Jēk. 5:1) Nav šaubu, ka tas piesaistīja viņa lasītāju uzmanību.

Jēk. 1:10, 11 viņš atgādina bagātniekiem par bagātības nestabilitāti. Šeit, 5. nodaļā, viņš aicina tos, kas stūrgalvīgi turas pie tās, raudāt un vaimanāt. It kā viņu gaidāmais spriedums izlietos jau tagad. Dzīvais apraksts turpinās visā mūsu šīs nedēļas izpētei paredzētajā nodaļā, atgādinot dievišķo sodu par ļaunajām pārmērībām, kas raksturo periodu tieši pirms Kristus atgriešanās (sk. Lūk. 17:27-29; 2. Tim. 3:1, 2; Atkl. 18:3, 7). Līdzīga attieksme būs izplatīta Dieva pēdējā laika draudzē (Atkl. 3:17). Interesanti, ka grieķu vārds, kas Jēk. 5:1 tulkots kā „posts”, ir ar to pašu sakni, kas Atkl. 3:17 lietotajam vārdam „nožēlojams” Laodiķejas aprakstā.

Pasaulē valda tik liela netaisnība, īpaši ekonomiska. Dažreiz ir grūti saprast, kāpēc daži cilvēki kļūst bagāti, ekspluatējot nabagos un, vēl ļaunāk, kāpēc liekas, ka viņi tiek sveikā cauri! Izlasi Ps. 73:3-19. Kāda cerība ir atrodama šajos pantos šīs mūžsenās problēmas sakarā? _____

Vecās Derības praviešu grāmatās mēs atrodam ilgas pēc taisnības un apsollījumu, ka Dievs visu nokārtos pareizi. Bet liekas, ka šī neatlaidīgā un noteiktā cerības sajūta nepadarīja vieglāku nepatīkamo un mulsinošo gaidīšanu uz Dieva iejaukšanos. Piemēram, rakstot laikā, kad plaši bija izplatīta atkrišana Dieva tautas vidū, kad Babilonija lepni dižojās ar savu spēku un labklājību, pravietis Habakuks apbēra Dievu ar noteiktiem jautājumiem (sk. Hab. 1:2-4, 13, 14). Dieva īsā atbilde bija: uzticies Viņam un pagaidi vēl mazliet (Hab. 2:2-4). Un pravietis tā arī darīja (sk. Hab. 3:17, 18).

Kāda netaisnība tev liek „vārīties” aiz dusmām un atriebības? (Un tevī notiek vēl tik daudz kas vairāk, ka tu pat to nespēj iedomāties!) Lai gan, protams, mums vajadzētu darīt, ko vien varam, lai mazinātu netaisnību, kā mēs varam iemācīties dusēt apsollījumā, ka kaut kad, kad pienāks laiks, notiks pēc Dieva taisnības? _____

Kad bagātība zaudē vērtību

Izlasi Jēk. 5:2, 3! No kā Jēkabs šeit brīdina? Lai gan viņa vārdi ir diezgan stingri, par kāda veida bagātību viņš runā? Ko viņš pamatā grib pateikt?__

Sapuvusi bagātība, kožu saēstas drēbes un sarūsējis zelts un sudrabs – par to mums ir rūpīgi jāpārdomā, mūsu planētai arvien ātrāk un ātrāk riņķojot pretī savai bojāejai.

Pasaules ekonomiskais stāvoklis, šķiet, vienmēr ir virzījies no vienas krīzes uz nākamo, pat tad, kad pienāk "labie" laiki, tie nav ilgstoši un tiem vienmēr seko kritiens. Jebkurš ekonomiskas stabilitātes un miera izskats, ko piedāvā globālais tirgus, ir īslaicīgs un lielā mērā uzpūsts. Neapmierinātība un nestabilitāte pieaug, paplašinoties atšķirībai starp bagātajiem un nabagajiem. Tāda bija situācija, kad Jēkabs rakstīja, ka trūcīgie kļūst arvien vairāk izmisuši un bagātie arvien neiecietīgāki pret nožēlojamo trūcīgo stāvokli.

Pārdomā šo cilvēku dzīvi un uzraksti, kādu ietekmi bagātība (vai tās trūkums) uz viņiem atstāja:

1. Nābals (1. Sam. 25:2-11) _____
 2. Hizkija (2. Kĕn. 20:12-19) _____
 3. Pēteris (Ap.d. 3:1-10) _____
-

Ātrāk vai vēlāk pasaulīgā bagātība zaudē savu spožumu ikviena cilvēka dzīvē. Mēs uzzinām par tās ierobežojumiem un varbūt pat tumšo pusi. Naudai ir sava loma, bet problēma ir tad, ja cilvēki to uztver nepareizi.

Jēkabs saka, ka nauda liecinās pret tiem, kas to nepareizi izmanto (Jēk. 5:3). Lai gan viņš šo brīdinājumu izsaka gala laika kontekstā, domai vajadzētu būt skaidrai: tam, kā mēs izlietojam savu naudu, ir nozīme. Uguns, kas aprij miesas, ir minēta, lai liktu mums saprast, cik nopietnas izvēles mēs izdarām ar naudu. Vai mēs uzkrājam mantu, kas beigās tiks sadedzināta, vai arī uzkrājam to mūžībai? (Sk. Lūk. 12:33,34)

Pārdomā rūpīgi savu attieksmi pret naudu un kā tā ietekmē tavas attiecības! Ko šī attieksme liecina par to, kā tu naudu izlieto? _____

Trūcīgo saucieni

Lasot Jēkaba grāmatu, mēs ievērojam, ka minētas ir vairākas atšķirīgas bagāto ļaužu kategorijas, tai skaitā bagāti tirgotāji, kas iznīks savos ceļos (Jēk. 1:11), biznesa cilvēki, kas cenšas pasargāt savus ieguldījumus (Jēk. 2:6), un bagāti lauksaimnieki, kas ir aizturējuši algu savas zemes plāvējiem (Jēk. 5:4). Šie panti raksturo bagātos negatīvi, pamatojoties uz viņu pagātnes uzvedību, tagadnes attieksmi un nākotnes sodu. Šie cilvēki ir lielā mērā "krājuši savu mantu" (Jēk. 5:3) uz trūcīgo rēķina.

"Redzi, tā alga, ko jūs savas zemes plāvējiem esat aizturējuši, kliedz." (Jēk. 5:4) Salīdzini ar 3. Moz. 19:13; 5. Moz. 24:14, 15; Jer. 22:13. Kādu svarīgu principu varam šeit redzēt, ne tikai tiešā kontekstā, bet vispārīgi, ņemot vērā, kā mēs izturamies pret citiem? _____

Bībeles laikos Israēlā, tiklīdz tika samaksāta alga, lielākā daļa vai pat visi strādnieki izmantoja nopelnīto, lai nopirktu pārtiku savām ģimenēm. Algas aizturēšana bieži nozīmēja, ka ģimenei būs jācieš izsalkums. Tāpēc jautājums, par ko Jēkabs šeit runā, bija nopietns.

Nav brīnums, ka Jēkabs tik stingri runāja pret tiem, kas neizmaksāja algu saviem strādniekiem. Ir pietiekami slikti kādam kaut ko izmānīt, bet, ja bagātais uzkrāj bagātību, apzogot trūcīgos, tas ir grēks ne tikai pret nabagajiem, bet grēks pret Debesīm. Un, kā Jēkabs raksta, tas saņems pēc nopelniem, kad pienāks laiks.

"Bagātība uzliek lielu atbildību. Tās iegūšana ar netaisnu rīcību, ar viltu tirdzniecībā, ar atraitņu un bāreņu apspiešanu vai ar mantas uzkrāšanu, neņemot vērā trūkcietēju vajadzības, beidzot izsauks taisnu atmaksu, kuru Svētā Gara iedvesmā aprakstījis apustulis: "Tad nu jūs, bagātie, raudiet un kauciet par tām bēdām, kas pār jums nāk." (E. Vaita "Liecības draudzei" 2. sēj. 682. lpp.)

Kā tu izturies pret citiem, kad runa ir par naudu? Ko tas stāsta par tevi kā par kristieti un par to, cik daudz tu atspoguļo Kristus raksturu? _____

Pieēdušies un laimīgi (šobrīd)

"Uz zemes jūs esat dzīvojuši pārpilnībā un liksmībā, jūs esat barojuši savas sirdis kaujamai dienai." (Jēk. 5:5, sal. ar Ec. 16:49, Am. 4:1) Kāda rīcība šajos pantos ir saistīta ar izšķērdīgu uzdzīvi? _____

Senajā pasaulē valdīja uzskats, ka ir ierobežots bagātības daudzums – ja kāda cilvēka bagātība vairojas, tad citiem tā samazinās. Citiem vārdiem, bagātie var kļūt bagātāki, tikai padarot nabagos nabagākus. Tomēr, šķiet, diezgan mūsdienīga ir doma par bagātības "radišanu", negatīvi neietekmējot citus. Daži pat uzstāj, ka, bagātajiem kļūstot bagātākiem, viņi var palīdzēt arī trūcīgajiem kļūt bagātākiem. No otras puses, pārdomājot sāncensību starp attīstītajām un mazāk attīstītajām valstīm ierobežoto resursu ziņā, bagātības radišanas ierobežojums var likties spiedošāks. Tātad jautājums par bagātības nevienlīdzību ir aktuāls arī mūsdienās.

Viens no populārākajiem Jēzus stāstiem, kas runā par nevienlīdzību, ir līdzība par bagāto vīru un Lācaru (sk. Lūk. 16:19-31). Jēzus laikā lielākā daļa cilvēku bija veiksmīgi, ja viņiem bija divi apģērbi, nevis tikai viens, un laimīgi, ja viņi varēja svinēt svētkus reizi gadā. Bagātais vīrs stāstā "tērpās purpurā un smalka lina drānās (tās bija dārgākās drēbes) un lepni dzīvoja ik dienas" (19.p.). Nabaga Lācars, lai gan bija nogādāts pie bagātā vīra vārtiem, dabūja lūgties druskas, ko viņš saņēma.

Pretēji populārajam uzskatam, šī līdzība runā nevis par pēcnāves dzīvi, bet par šo dzīvi. Grieķu oriģinālā "debesis" un "elle" nav minēta vispār. Gan bagātais vīrs, gan Lācars ir attēlots, atrodamies vienā vietā (23. p.) – kapā ("hadēs"). Bezdibenis, kas šķīra viņus, simbolizē faktu, ka pēc cilvēka nāves viņa mūžīgais liktenis ir izlemts. Tāpēc tas, kā mēs izturamies pret cilvēkiem šajā dzīvē (kā to apraksta "Mozus un pravieši", 29., 31. p.), ir ārkārtīgi svarīgi. Nav tādas nākotnes dzīves, kurā mēs varēsim izlabot to, ko nebūsim izdarījuši šajā dzīvē: "Kas nemīl savu brāli, ko viņš redz, nevar mīlēt Dievu, ko viņš neredz." (1. Jāņa 4:20)

Ko tu esi izdarījis tādu, ko vari nožēlot un izlabot tagad, bet nevarēsi to izdarīt vēlāk? _____

Vainojot upuri

Kad kāds ir izdarījis nepareizi, dabīga tieksme ir censties izbēgt no atbildības. Bieži cilvēki cenšas to izdarīt, pārnesot atbildību uz kādu citu – tai skaitā uz cilvēku, kam ir izdarīts pāri. Slepkavas attaisno sevi, sakot, ka rīkojušies paš aizsardzības nolūkos, vai arī vaino audzināšanu. Sakot, ka ir kārdināti, seksuāli maniaki vaino savu upuri. Sievas un vīri, kas šķiras, parasti vaino otru neveiksmīgā laulībā. Tie, kas nogalināja kristiešus, vainoja pašus mocekļus, apsūdzot viņus ķecerībā. Patiešām, Jēzus brīdināja Savus mācekļus, ka "nāks stunda, kurā katrs, kas jūs nokaus, domās, ka ar to kalpo Dievam" (Jāņa 16:2). Pastāv uzskats, ka arī Jēkabs tika nogalināts ticības dēļ.

Visa iepriekš sacītā gaismā, Jēkaba vārdiem ir pat vēl lielāka nozīme: "Jūs notiesājāt un nogalinājāt taisno. Viņš jums nepretojās." Cik daudzas reizes tu esi nosodījis citus, bet beigās sapratis, ka pats esi rīkojies nepareizi? Īpaši padomā par pēdējo frāzi šajā pantā! Vai tas nozīmē, ka mums vajadzētu ļaut cilvēkiem kāpt mums uz galvas? No otras puses, cik daudz ķildu izpaliktu, ja tu nebūtu parādījis pretestību? Ko Jēzus domāja ar otra vaiga pagriešanu (Mat. 5:39)? Kā mēs to varam praktiski izdarīt? Vai arī problēma ir tā, ka mēs gribam būt "praktiski" lietās, kur tas nav iespējams? _____

Kā mēs redzējām, Jēkabam nebija daudz ko teikt par bagātajiem un trūcīgajiem. Tomēr ir jāpatur prātā, ka Jēkabs nekad nenosoda bagātos tikai tāpēc, ka viņi ir bagāti. Dievam svarīga ir viņu attieksme un rīcība. Tāpat arī pats fakts, ka kāds ir ekonomiski trūcīgs, neliek Dievam būt pret kādu labvēlīgam. "Garā nabagie" un "ticībā bagātie" būs "valstības mantinieki" (Mat. 5:3, Jēk. 2:5). Šīm iekšējām īpašībām var nebūt nekādas saistības ar ekonomiskiem apstākļiem. Bet var arī būt. Tie, kam "bagātības papildnam", garīgi var būt trūcīgāki, nekā viņi domā. Dievs brīdināja Israēlu, lai tad, kad viņi ieies apsolītajā zemē un kļūs turīgi, neaizmirst, ka viss labais, ko viņi baudījuši, nācis no Viņa, tai skaitā "spēks iemantot labklājību" (5. Moz. 8:11-18).

PIEKTDIENA, 5. DECEMBRIS

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

"Naudai ir liela vērtība, jo ar to var paveikt daudz laba. Dieva ļaužu rokās tā nozīmē ēdienu izsalkušajiem, dzērienu izslāpušajiem un apģērbu kailajiem. Tā ir aizstāvība apspiestajiem un palīdzības līdzekļi slimajiem. Taču nauda nav vērtīgāka par smiltīm, ja tā netiek izmantota dzīves vajadzību apmierināšanai, nenes svētību citiem vai neveicina Kristus darbu.

Uzkrātai un paslēptai bagātībai ne tikai nav nekādas jēgas, tā pat ir lāsts. Šajā dzīvē tās ir lamatas dvēselei, kuras to aizvilina projām no Debesu bagātības. [...] Tas, kurš saprot, ka viņa nauda ir Dieva dots talants, to izmantos ekonomiski un uzskatīs par pienākumu taupīt, lai spētu dot." (E. Vaita "Kristus līdzības" 351., 352. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRDOMĀM:

1. Pārdomā šos apgalvojumus: "Bagāts pār nabagiem valda, kas aizņemas, paliek devējam kalps." (Sakāmv. 22:7) "Daudzas trūcīgas ģimenes ir trūcīgas tikai tāpēc, ka tās iztērē naudu, tiklīdz to ir saņēmušas. [...] Tas, kurš iekļūst parādos, ir iekļuvis vienā no sātana tīkliem, ko viņš izliek dvēselei." (E. Vaita "Adventistu māja" 392. lpp.) Vai palīdzēšana kādam izklūt no parādiem vai izvairīties no iekļūšanas tajos ir daļa no evaņģēlija sludināšanas trūcīgajiem? (Lūk. 4:18) Kāpēc jā vai nē?

2. Kā mēs varam zināt, vai nauda kalpo mums vai mēs naudai? Sk. Lūk. 16: 10-13.

3. Ekonomiskās atšķirības sastopamas visur. Dažiem cilvēkiem ir 2, 3 vai pat 4 greznas mājas, kamēr citi ir priecīgi, ja var sagrabināt dažus dēļu galus un uzmeistarot no tiem būdiņu. Un kā ir ar tiem, kas pārēdoties ir ieguvuši lieko svaru, kamēr visā pasaulē tik daudz bērnu iet gulēt izsalkuši? Daži uzstāj, ka, paņemot nost bagātajiem, mēs varēsim vairāk iedot trūcīgajiem. Citi apgalvo, ka, bagātajiem kļūstot bagātākiem, viņi var palīdzēt trūcīgajiem izklūt no sava stāvokļa. Kā mēs kā kristieši strādājam, lai palīdzētu atvieglot ārkārtēju trūkuma stāvokli? Ko mums vajadzētu un ko nevajadzētu darīt, lai palīdzētu?
